

GLASILO KATOLIŠKE AKCIJE ZA KAMNIŠKO IN MORAVŠKO DEKANIJO

NAŠ LIST IZDAJA MISIJONIŠČE V GROBLJAH, P. DOMŽALE. — UREJUJE IN ZASTOPA IZDAJATELJA JOŽEF GODINA C. M., DOMŽALE-GROBLJE. — TISKA MISIJONSKA TISKARNA, DOMŽALE - GROBLJE. ZA TISKARNO JOŽEF GODINA, GROBLJE. — IZHAJA MESEČNO. POSAMEZNA STEVILKA STANE 1 DIN, CELOLETNA NAROČNINA 12 DIN. INSERATI PO DOGOVORU. ROKOPISI SE REDNO NE VRAČAJO.

Poglejte vaša polja...

Saj poznate delo na kmetih. Ko je žito pod streho, se bo gospodar kmalu odločil, katero zrnje bo odbral za prihodnjo setev. Tisto žito bo najprvo dal očistiti. Tudi njivo bo na vso moč lepo obdelal. A še bo v prihodnji pomladi pokazal plevel svojo oblast. Ko bo nastopil mesec maj, boste tuintam našli prikrit osat, mak ali kokalj. Takrat še ne bo nevaren, majhen bo tičal globoko notri v žitu. Če ga bo pa kmet pustil, se bo razkošatil in razbohotil, in ne bo brez škode njegova rast.

Slišite, fantje, ali ni tako tudi z nami v pomladi našega življenja? Tudi na njivi našega življenja se šopiri trnje in osat. Mladostna razposajenost in kljubovalnost, to je osat in plevel tvoje duše. Ko si bil še otrok, nisi ti dosti pazil na to malenkost, morda še manj tvoji vzgojitelji, ki so pač mislili, da bo ta malenkost z leti sama prešla. Pa ne bo. Rastla bo in vedno več bo tega nevarnega plevla.

Kaj bo s teboj, dragi moj, če ne boš začel preganjati tega nesrečnega osata. Razpasel se bo v tvoji duši do neznosnosti. Saj veš, kako je s plevelom. Čim manj se zanj brigaš, tem bolj mogočno se razvija. Čim manj je zemlja obdelana, tem več ga je. Enako je tudi z našimi malenkostmi. Mladenič, ki bi bil lahko veselje in ponos ne le svojih staršev ampak cele vasi in vse župnije, postane nadlega in nadloga vsem, ki imajo z njim opravka. In če doraste v moža, trpi radi njega vsa njegova družina.

V kraju, kjer sem bil v službi, sem poznal dekleta čedne postave in tudi dostojnega vedenja. Onegavi Janez iz sosedne župnije je imel zanjo precej zanimanja. Pa so jo mu dobri ljudje pregrajali? Zakaj? Rekli so mu: »Ali ne poznaš njenega očeta? Če jo vzameš, ga boš imel vedno na glavi. Saj veš, kakšen je!«

Naštejmo nekatere take malenkosti, o katerih svet govori in sodi, češ saj to vse skupaj nič ni. Tak razvajenec se na tihem, sam pri sebi jezi in jezika, če mu doma prigovarjajo in ga opozarjajo na morebitne napa-

ke. Če ga nagovoriš, ti ne bo dal lepega odgovora, zarežal bo nad teboj, kakor bi mu s prijazno besedo storil največjo krivico. Če mu ne gre vse po volji, loputa z vrati, da se stresa cela hiša. Če ne more čevlja obuti, preklinja, da se kar ogenj kreše. Če se ga pri igri kdo po nesreči dotakne, precej je ogenj v strehi in vsaj klofuta mora priti do svoje veljave. Če sreča človeka, ki mu ni posebno pri sreč, ne more mimo njega, da ga ne nahruli... Vidiš, prijatelj, to so tiste malenkosti, to je tisto, »kar ni nič«, pa vendar kazi vsega človeka in ves njegov značaj.

Na misel mi prihaja zgodba enega pri nas visoko stoječega človeka, zato naj njegovo ime zamolčim. V svojih mladih letih je bil strasten preklinjevalec. Pa je prišel do spoznanja, da ga ta madež kazi in da ga bo še bolj kazil, ko bo stopil venkaj na pozorišče javnega življenja in delovanja. Napravil je trden sklep, da se mora

te svoje nerodnosti odvaditi. In ga je tudi junaško izpeljal. »Za vsako kletev, ki jo bom izrekel,« to je bil njegov sklep, »si bom odrezal po en gumb ali knof pri obleki.« Izpočetka je moral precej močno rezati, zvečer pa je bilo treba spet nazaj šivati, v teku nekaj mesecev je pa le dosegel čas in dan, ko se kletvina iz njegovih ust ni več slišala.

Poslušaj me, dragi moj! Takele malenkosti boš našel prav v vsaki duši. Nihče izmed nas ni brez madeža. Tudi ti ne! Kdor trdi, da je popolen, ta samega sebe vara in slepari. Pamen fant bo pogledal globoko v svojo dušo in kar bo našel v njej napačnega, bo z vso strogostjo izruval. Ven mora osat, dokler še ni prerastel vsega žita.

V boju z malenkostmi se najbolj pokaže moč in veljava samovzgoje. Upam, da je v tebi toliko junaka, da boš ta boj drage volje sprejel in tudi izvojeval. Ker imamo ravno binkoštno praznike za seboj, ne pozabimo pri tem delu na delovanje sv. Duha in na njegov lepi dar moči... (Langerholc.)

KATOLIŠKA AKCIJA

Dne 28. oktobra 1935 je naslovil sv. oče Pij XI. pismo na kardinala in škofo v Braziliji, v katerem pojasnjuje vsebino, pomen in organizacijo Katoliške akcije. Ker smo pri nas na tem, da vsak čas pričnemo z organizacijo prave Katoliške akcije, je primerno, da važnejši del tega pisma objavimo tudi za naše čitatelje. Uredništvo.

Vажnost KA

Tako hočemo še enkrat pokazati, kako visoko cenimo sodelovanje, ki ga morejo nuditi laiki hierarhičnemu apostolatu. To sodelovanje ni samo v tem, da branijo resnico in krščansko življenje, ki ga toliko zased ogroža, ampak tudi v tem, da postanejo pod vodstvom svojih pastirjev lahko najboljše pomoč za vedno večji verski in družabni napredek.

Mnenja smo, da je KA velika milost za vernike, ki jih Bog kliče k ožjemu sodelovanju s hierarhijo. Je pa tudi

velika milost za hierarhijo samo, za škofo in duhovnike, ki bodo našli v vrstah KA plemenitih mož, pripravljenih z uspehom jim pomagati, da bodo mogli vedno bolj in vedno bolj na široko vršiti svoj apostolat.

Težave dušnega pastirstva

Kdo namreč ne vidi, da je duhovnikov tudi v katoliških deželah premalo, da bi mogli nuditi vsem vernikom potrebno versko pomoč!

In kaj naj rečemo potem o stalnem naraščanju pokretov in težav, ki včasih skoro onemogočijo služabniku Gospodovemu, priti v stik z vsemi verniki? Kaj naj rečemo o nevarnostih vseh vrst, ki vedno bolj ogrožajo vero in нравno neoporečnost ljudstva; nevarnosti, ki so, kot se zdi, številnejše tam, kjer — kot nedvomno v Braziliji — čudoviti napredek kulture, znanosti, industrije prinaša s seboj toliko

dobrih sadov in toliko tako žalostnih klic zlega.

V čem je pomoč?

Koliko bogatejši bodo sadovi, če se bodo poleg vrst duhovnikov — o katerih želimo, da bi z vedno rastočim delom vedno bolj rasle — strnile goste in tesno sklenjene čete dobrih laikov, ki bodo mogli **duhovnikovo delo pripravljati, dopolnjevati** in v tej ali oni točki, kjer bo to potrebno, posebno kar se tiče verskega pouka, tudi **nadomestiti**.

Najzanesljivejša sredstva

Potrebno pa je v tem svetem boju, kakor sicer v vseh bojih in pri vseh armadah, delati po redu, po metodi in taktiki.

Zato Vam gotovo ne bo neljubo, častiti bratje, da tu dodamo nekaj migljajev in praktičnih navodil. Navdihnili nam jih je ne samo poznanje vaših razmer in pa želja, ki jo tako živo gojimo: da bi namreč kmalu tudi na tem polju videli tolažilne uspehe — ampak tudi naša sedaj že dolga izkušnja, ki nam je pri raznih narodih tako rekoč pred oči postavila, kakšna sredstva so v dosego cilja najzanesljivejša in najpripravnejša.

Vzgoja

Predvsem Vam priporočamo, da obračate največjo skrb na vzgojo tistih, ki se hočejo boriti v vrstah KA: in sicer na versko, moralno in socialno vzgojo, ki je neobhodno potrebna za vsakega, ki hoče vršiti v moderni družbi uspešno apostolsko delo.

Začetek z jedri!

Začeti je treba ne z velikimi masami, ampak je treba izbrati majhne oddelke, jih izučiti in izvežbati, da bodo kot evangelijski kvas, ki bo potem prekvasil vso maso.

Tudi ne bo težko začeti na tak način v vsaki fari to koristno delo; posebno skrb je treba posvetiti z ljubeznjivo pozornostjo malim, katerih tako dovezetne duše moremo z lahkoto izoblikovati, da bodo z vnemo izvrševale krščanske čednosti.

Z nič manjšim prizadevanjem bo treba privabiti v katoliška združenja moško mladino, nado domovine in Cerkve, in pa može, na katerih slonijo družine in družba.

Načelo enotnega vodstva

Najožja organska enota!

Ene stvari pa vam ne moremo nikoli zadosti priporočiti: da porajajoče se organizacije ne bodo živele samo v popolnem soglasju, ampak da bodo

primerno združene v kar najožjo in organsko enoto.

Od župnijskih združenj do škofijskih organizmov, od teh do vodilnega narodnega odbora — mora biti vse dobro spojeno in tesno sklenjeno, kakor so sklenjeni udje enega samega telesa, kakor različni oddelki ene mogočne vojske.

Ne zmeda, ampak spojitev, ne škodljiva medsebojna križanja pri istem delu, ampak sodelovanje na različnih poljih, odkazanih vsakemu posebej. Ne pritisk prebujne rasti različnih edinic, ampak harmoničen in urejen razvoj celega telesa v pravilni sorazmerni lepoti in moči raznih udov.

Ne cepitev!

Bila bi zato zmeta in silno težka škoda, če bi se ali v župnijah ali v škofijah ustanovila združenja vernikov s sličnimi cilji, kot jih ima KA, ki bi pa bila popolnoma neodvisna in popolnoma v nobeni zvezi s KA, ali kar bi bilo še hujše, njej nasprotujoča.

Delne ali na ozek krog vernikov omejene koristi, ki bi jih taka društva donasala, bi bile popolnoma izgubljene radi škode, ki bi jo povzročila z razpršitvijo in razkrojem katoliških sil, včasih tudi z njih medsebojnimi udari. Saj morajo katoliške sile radi potreb naših dni, kot smo dejali, biti mogočno organizirane v pokorščini do hierarhije in na službo Cerkvi.

Pač pa razčlenitev po poklicih!

To pa ne pomeni, da se ne bi smelo poskrbeti v okrilju KA, za vzgojo in posebno versko pomoč raznih posebnih skupin, kakor n. pr.: kmetov, delavcev, dijakov, izobražencev, posebnih poklicev.

Nasprotno: vse to je — kakor nas obilno uči skušnja — neizogibno potrebno če naj KA v polnem obsegu dosega svoj cilj.

In ta je zlasti v tem, da se vsak, ki se bojuje pod zastavo KA, kot pogumen Kristusov apostol bori v tistem socialnem okolju, v katerem živi.

Opominjamo vas predvsem, da posvetite prav posebno skrb delovnim stanovom, industrijskim in poljskim delavcem. Kakor so bili ti prav posebno ljubi Božjemu Srcu Jezusovemu, tako so v resnici vzbujali in vzbujajo materinsko skrb Cerkve. Cerkev ima v svojem srcu globoko sočutje z njimi, ko gleda pomanjkanje in trpljenje njihovega življenja, in trepetja zanje radi težkih duhovnih nevarnosti, katerim jih izpostavlja silna propaganda veri in družbi sovražnih nauk.

Pouk o Katoliški Akciji

Nikar ne zamudite nadalje poučiti v tej vrsti apostolata gojence semenišč: naj se duhovniki, predvsem mladi, hitro izučijo tudi s tem, da jih pošljete študirat KA k onim narodom, kjer je KA napravila že srečne preizkušnje in dosegla že obilne sadove.

V ta namen, da bi se duhovniki, redovniki enega in drugega spola in pa tisti laiki, ki prav posebno čutijo potrebo KA, za KA vedno bolj usposobili, smatramo za neizmerno koristno, da se — kakor to delajo že po različnih krajih z vidnim uspehom — priredijo pogosto dnevi ali tedni študija in molitve ne samo za ves narod, ampak tudi pokrajinski, škofijski in župnijski.

V teh »tednih« naj se udeleženci z duhovnimi vajami in s praktičnimi predavanji mož, ki so izkušeni v socialnih in organizacijskih vprašanjih, vnemajo za apostolsko delo in poučijo v moralnih in socialnih naukih Cerkve s posebnim ozirom na sedanje potrebe.

Primerno je, da se taka zborovanja uvedejo posebej za različne skupine KA, tako za fante, dijake, može, katoliške žene, delavce, razne poklice kot advokate, zdravnike, industrijce, trgovce itd., pa tudi za duhovnike, redovnike in redovnice, za vzgojitelje itd., zato da se na teh zborovanjih razpravljajo njihove posebne zadeve, ki zanimajo posamezne organizacije in stanove, pod verskim vidikom in pod vidikom apostolstva, svojskega Katoliški Akciji.

Zaupanje v Boga

Dobro poznamo in upoštevamo, častiti bratje, težave takega dela, čeprav je tako vzvišeno in potrebno, in to predvsem težave, ki se pojavljajo ob prvih početkih. Prav je tu ponoviti besede apostola narodov: »Vse premorem v njem, ki mi daje moč.« Če bodo duhovniki in laiki, ki delajo v KA, svoje upe stavili v Boga, če bodo čuvali v sebi božjo milost in z življenjem molitve in ljubezni do žrtve priklicali božji blagoslov nad vse delo KA, tudi nad takim, ki je na videz majhno in nepomembno, ne bo manjkalo posebne, še celo nenavadne pomoči božje dobrote. Nasprotno pa bi zastoj gradili novo krščansko družbo, če ne bo z njimi delal Bog.

KA in drugi organizmi

Poleg nebeške pomoči Katoliški Akciji tudi drugih pomoči ne bo manjkalo. Ona v resnici nikdar ne ovira, še manj pa uničuje pokrete in oblike dobrega, ampak jih vzpodbuja, pod-

pira, sporeja. Zato si želi in sprejema prav rada sodelovanje vseh tistih jamstev, ustanov in prizadevanj, ki sicer niso uradno v KA, vendar jih družijo z njo isti plemeniti cilji: vzgajati vesti in krščanski apostolat.

KA v zavode!

More se reči, da ni boljše prilike in boljšega mesta za vzgojo mladine za Katoliško Akcijo, kot so šole in zavodi. Takšna vzgoja bo za vse te zavode in šole velika korist, ker je lahko umljivo, kakšno in kolikšno dobro prihaja vsem dijakom ene šole od njih tovarišev, ki so vzgojeni v apostolskem duhu.

V velik prid pa bo še prav posebno mladeničem samim, kot smo že večkrat poudarili: zajeti o pravem času in utrjeni bodo našli v organizaciji, ki jih bo spremljala skozi najtežjo dobo, obrambo in oporo. Tako bodo mogli odbiti in premagati številne in težke nevarnosti družabnega okolja, v katerega bodo morali vstopiti.

KA in druga katoliška združenja

Na podoben način bodo pomagale družbe in ustanove, ki imajo namen ali gojiti pobožnost, ali vedno bolj razširjati versko kulturo, ali tudi posvečati se kakemu posebnemu udejstvovanju na polju družabnega apostolata.

Vsa ta društva bodo v resnici pomozne čete KA, ker bo — vkljub temu, da bo vsaka družba ohranila neko pravično in potrebno avtonomijo — vladala med njimi in KA ona »srčna vzajemnost«, ona sporejenost in »medsebojna sporazumnost«, ki smo jo že velikokrat priporočali.

KA, tako močno podpirana in moдро urejena, bo res mirotvorna armada, ki bo bojevala svet boj za obnovo in razširjenje kraljestva Kristusovega, ki je kraljestvo pravice, miru in ljubezni.

KA in domovina

Prav zato pa bo KA, čeprav se mora, kakor zahteva njena narava sama, brezpogojno vzdržati vsakega strankarsko političnega delovanja ali gibanja, ki bi — kot smo že večkrat s poudarkom ponovili — zelo škodovalo vsakemu verskemu udejstvovanju — v resnici veliko in uspešno prispevala k blaginji domovine in državljanov; postala bo sredstvo, katerega se poslužuje Cerkev, da prinaša narodom vseh vrst dobrin.

Dano v Rimu, pri sv. Petru, na praznik Kristusa Kralja, dne 28. oktobra 1935, v 14. letu Našega pontifikata.

PIJ XI.

Pravica delavcev do počitka

Eden izmed mnogih znakov sedanje dobe materializma je odrekanje pravice delavcem do počitka. Ker je nedeljski počitek mera, na kaki višini stoji kak kraj, je gotovo dolžnost države, da tu poseže vmes, ker gre za dobrobit večine državljanov, zlasti ker je edino ona, ki tu more napraviti red. Nimamo več volje, da bi zaradi skrunjenja nedelj in praznikov pisali po naših časopisih, n. pr. to nedeljo ali ta praznik so delali v Jarsah, v Domžalah, v Kamniku, na Količevem itd., ampak bomo zahtevali od državne oblasti, da napravi v tem pogledu red, pa naj to stori sresko načelstvo, banska uprava ali osrednja vlada. Odnehati ne smemo in sicer zaradi teh-le razlogov.

Delavec je človek. Njegovo umrljivo življenje je pot in sredstvo za življenje duše, ki se ima spolniti v spoznanju resnice in ljubezni do dobrega. Duša je, ki nosi izrazito podobo in sličnost božjo in v kateri je ono dostojanstvo, na podlagi katerega je bilo človeku naročeno, naj gospoduje nad vsemi nižjimi bitji in naj si v svojo korist napravi pokorno zemljo in morje. Vsi ljudje so v tej stvari enaki in ničesar ni, kar bi razlikovalo bogatine in uboge, gospodarje in služabnike, vladarje in državljanje, delodajalce in delavce, kajti isti je Gospod vseh. Nikomur ni dovoljeno nekaznjeno kršiti človeško dostojanstvo, s katerim celo Bog sam ravna z velikim spoštovanjem. Da, v tem pogledu človek celo prostovoljno ne sme dovoliti, da bi kdo ravnal z njim neprimerno njegovi naravi, ali hotel zaslužiti njegovo dušo; kajti tu ne gre za pravice, glede katerih ima človek proste roke, ampak gre za dolžnosti do Boga, ki jih je treba zvesto spolnjevati.

Iz tega sledi, da je ob prazniških dnevih potreben počitek od dela in truda, in sicer počitek od dela, ki je posvečen po veri. Počitek, zvezan z vero, obrne človeka proč od del in opravi vsakdanjega življenja, da ga privede nazaj k premišljevanju nebeških dobrin in da večnemu božanstvu skaže pravično in dolžno češčenje. To je predvsem bistvo in to vzrok počitka, ki ga je treba držati ob prazniških dnevih, kakor je to že Bog v stari zavezi s posebnim zakonom določil: »Spominjaj se, da posvečuješ sobotni dan« in ga je Bog sam dejansko učil, ko je takoj, ko je ustvaril človeka, skrivnostno počival: »Sedmi dan je počival od vsega dela, ki ga je bil naredil.«

Tako stoji v 1. Mozesovi knjigi. In s tem je hotel Stvarnik pokazati svoji najmenitnejši stvari na zemlji, človeku, kako mora skrbeti za dušo in telo. Tudi delavec je človek. Ima dolžnost skrbeti za dušo in telo. Naravno pravo določa, da mora človek imeti toliko počitka, da nadomesti in obnovi one sile in moči ki jih je pri delu izrabil. Ako tega ne stori, škoduje svojemu lastnemu zdravju in življenju, ugonablja telo.

Delavec pa nima samo pravice do počitka, ampak tudi dolžnost si počitek preskrbeti. Ne samo zaradi telesa, katerega ni sam gospodar, ampak Bog, še prav posebno pa zaradi duše. Dolžnost ima, da skrbi za svoje duševno spolnjenje, s tem oplemeniti in tudi izobrazuje svojega duha. Tu je eden izmed vzrokov, zakaj mnogi delavci nimajo vere in nič krščanskega življenja. Človek se nehote vpraša, zakaj so ti reveži padli tako globoko. Odgovor je kratek. Premagani so bili v boju. Podlegli so. Podlegli so pa zato, ker so pozabili na svoje človeško dostojanstvo. Materijalistična doba s svojimi omamami je delavce dopovedala, da je stroj brez duše in naravno za delodajalca manj vreden kot stroj. Naš pesnik ima či-

sto prav, ki poje: »Kdor zaničuje se sam, je podlaga tujčevi peti.«

Dolžnost počitka veže še posebej delavce očete in matere zaradi vezi z lastno družino. Vsaj otroci komaj poznajo lastnega očeta in mater, ako zjutraj gre na delo, ko otroci še spe in prihajajo zvečer pozno, ko otroci že spe.

Korist imajo od počitka tudi delodajalci, ker spočiti delavci lažje in boljše delajo in je v obratih manj nesreč, ker delavec lahko pazi.

Koristil pa bi dosledno izveden nedeljski počitek tudi državi sploh, ker bi se s tem število brezposelnih občutno zmanjšalo.

Z NAŠEGA RAZGLEDIŠČA

V DOBU je obhajal cerkvenik v krogu svoje družine 11. maja t. l. 50letnico, ko je prišel kot mlad fant (star 23 let) v Dob za cerkvenika. Komur se ljubi, naj izračuna, kolikokrat je v petdesetih letih zjutraj zvonil, opoldne in zvečer! Kolikokrat je vabil v zgodnjih jutranjih urah k sv. maši. In to pozimi v hudem mirazu! Vsak dan gre navijati cerkveno uro in v petdesetih letih? Iz računa boš spoznal, kaj človek napravi v dolgih letih, čeprav se kako opravilo ponavlja redko. Bog daj našemu cerkveniku še dalje opravljati svoja opravila s tako lahkoto kot jih še danes!

Prava posebnost so bile v Dobu in okoliških vaseh letošnje šmarnice. Nismo jih imeli samo v cerkvi vsak dan zjutraj, ampak skoraj pri vsaki vaški kapelici še posebej zvečer. Te šmarnice, ki so obstojale iz rožnega venca, petih litanij Matere božje in več pesmi, so prirejali šolski otroci vsak večer po Ave Mariji. V Dobu pri treh kapelicah, na Viru pri eni, v Področju pri eni in na Količevem enako. Prav spodbudno je ta pobožna vaja vplivala tudi na odrasle in so se je udeleževali otrokom v pogum. Zaključek se je izvršil s prižganimi svečami v procesiji.

Za mesec junij imamo v Dobu v cerkvi vsako jutro po šesti sveti maši pet minut trajajoče berilo o sveti maši, ki vsem prav ugaja, ki so ga enkrat slišali.

Da pa ne store manj v počeščenje presvetega srca Jezusovega, kot so storili Mariji v čast v maju, imajo šolski otroci vsak večer junija pri kapelici Srca Jezusovega v Dobu rožni venec in pete litanije presv. Srca Jezusovega in prepevajo pesmi v čast presv. Srcu Jezusovemu, kolikor jih znajo. Otroci le tako naprej in ne bo vam žal!

Vidmar Jernej, kovaški mojster in posestnik v Dobu je postal nesrečen 28. maja t. l. Ob silnem viharju je treščilo v njegovo šupo in kozolec, ki je bil v par minutah v plamenih. Zgorelo je vse postopje in veliko desk. Škoda je velika, zavarovalnina pa mala. Treska in hudega vremena!

Superfosfat, fosfatno žlindro

in druga gnojila dobite v trgovini

JOS. SENICE, Domžale,

podr. Moste, Sneberje.

Z našega razgledišča

KAMNIK. Dekliški krožek prosvetnega društva »Kamnik« je za zaključek svojega dela v zimski sezoni postavil 10. in še 20. maja na oder J. Mlakarja »Igro o izgubljeni Marti«. Prirediteljice so jo prekrstile v »Usodni ples«. Režija je bila v spretnih rokah voditeljice krožka gđc. Vide Fajdigove. Zanimivo je, da so tudi obe moški vlogi profesorja in plesnega učitelja prevzele dekleta same, pa brez škode za igro. Igra ima v prvi polovici mnogo pristnega humora, kakršnega smo navajeni pri g. Mlakarju. Piramidolli je bil v podajanju gotovo sijajen. Izvrsten tudi profesor, prav tako tudi Darka in Zdenka. Marti, ki je nosila vso težo igre, se je malo poznalo, da ni še vajena odra. Po svojem značaju pa je lepo podajala nainvost in prirojeno ljubezen do čednosti. — Pred igro je gđc. Pepca Gabrovčeva v kratkem nagovoru predstavila krožek, orisala njegov namen in delo. Prav bi bilo, da bi te lepe besede slišalo več deklet kot pa jih je. — Po govoru je sledila še razgibana spevoigra: Dekleta in gospodične. Krožku k prireditvi čestitamo in mu želimo, da bi začeto delo nadaljeval in nam za prihodnjo zimo zopet kaj lepega priredil.

Lep oltarni prt (antipendij), s katerim se sedaj ponaša podgorska cerkev, so oskrbele dekleta Dekliškega krožka. Nekaj so same žrtvovale, nekaj so zbrale med Podgorci. Zelo hvalevredno je to.

»Zanimanje« za protituberkulozno delo med Kamničani ni prav največje, če pomislimo, da je bilo pri predavanju na Vnebohod navzočih piši in beri: 43 udeležencev. In to med tkzv. protituberkuloznim tednom.

Noni in Mani v gorah

Mladostni doživljaji z Islandije. — Spisal Jón Svensson S. J. (Dalje.)

»Toda moj ljubi Mani,« mu rečem, »zdaj mi moraš pripovedovati, kako se ti je godilo med jahanjem.«

»To ti brž povem, Noni,« odgovori. »Ah, pa je res bilo strašno! Konj je dirjal ves divji naprej in naprej. — Jaz sem se držal za grivo, da ne bi padel. — Tako je šlo, dokler nisva prišla do ravnine. Tu pa je stal bik in naju sprejel s takim rjoventjem, da je konj nepričakovano odskočil v stran in me dol vrgel. — Gotovo bi bilo po meni, če bi me bilo vrglo v kamne, toda padel sem v pesek, tako da se mi ni prav nič zgodilo. — Tedaj se je pa bik zagnal proti nama... Pa v zadnjem trenutku se mi je še posrečilo, pobrati se s tal in se umakniti za neko skalo. Potem sem videl ta veliki kamen in sem takoj splezal nanj. Tukaj sem moral čakati, dokler nisi ti prišel.«

»Kaj pa je bilo s konjem, Mani?« vprašam jaz.

Slovesnost prvega sv. obhajila. Na praznik sv. Trojice je 29 deklic (prejšnji četrtek pa prav toliko dečkov) prvokrat prejelo sv. obhajilo. Že ljubka vabilca so nam obetala, da bo slovesnost prav lepa. Dočim so imeli dečki deževno vreme, je deklice po mrzlem jutru kmalu obsijalo ljubko sončece. Petje, vmes pa kratke molitve, in že so klečale pred oltarjem z Jezusom v srcu. — Po maši so članice Dekl. Marij. družbe s pomočjo dobrotnikov pripravile v kaplaniji pogostitev prvoobhajank. — Popoldne je bila v dvorani Prvoobhajilna akademija: Otroški zborček je zapel štiri prvoobhajilne pesmice kar točno in korajžno, potem so sledile deklamacije in rajanje: angeli lepo pojejo. Igrica: »Mašna strežnika iz Santarema«, delo novejšega francoskega katoliškega dramatika Henri Gheona, je bila vsem všeč. Kot nalašč za to priliko. Oder je bil igrni zelo posrečeno prirejen, tudi igralci in igralčki so dobro izvršili svojo nalogo. Vsekakor je bila igra vredna truda: resnično otroška, v umetniško obliko zavita resnica o otroštvu božjem. To je morda edina otroška igrice verskega značaja, ki ni osladna, ampak krepko resnična, življenjska, umetniška. — Še kaj takih!

Sprejem mašnih strežnikov. Izreden prizorček se nam je nudil na praznik sv. Trojice v župni cerkvi, ko je bilo sprejetih 14 dečkov v službo mašnih strežnikov: Tiho so prišli iz zakristije, oblečeni v ministrantske obleke brez ovratnikov, katere so nosili čez roko. Po kratkem nagovoru g. kaplana o pomembnosti in odliki mašnega strežnika so sprejeli blagoslov, ki je predpisan za otroke, kadar pridejo v cerkev, potem so se jim kot polnovrednim članom

»Najprej je zbežal naprej gor proti severozapadu in je zginil kmalu za višinami tam gori. Pozneje se je pa zopet vrnil in je tekel potem še enkrat tukaj mimo proti jugovzhodu po isti poti, po kateri sva prišla. — In kmalu nato si prišel ti.«

To kratko poročilo mojega brata je bilo kmalu prekinjeno. Hudi bik naju ni dolgo pustil v miru. Prišel je zopet in naju gledal, da nama je bilo tesno pri srcu.

Fidel mu je bil tik za petami. Pa zdaj se je zver zadovoljila s tem, da je le včasih z zadnjimi nogami brnila proti malemu psu. S silovito močjo je pa pritiskil s širokim čelom proti najinemu kamnu, da bi ga prevrnil. — Kamen pa je stal trdno in se ni dal omajati.

»Glej, Noni, tako je delal ves čas, odkar sedim tu gori,« reče Mani.

»Čudno,« odgovorim jaz, »da ne uvidi, da je vse njegovo prizadevanje zastonj. Takega kamna vendar nikdar ne bo prevrnil.«

»Hvala Bogu, da ga ne more!« pripomni brat, »sicer bi bilo po naju.«

Ker se je Fidel tako dolgo prizadeval in se tako utrudil, ga pokličem

ministrantskega zbora nadeli tudi ovratniki. — Takrat so se prvokrat pokazali v čisto novih oblekah, ki so jih izvršile po nemških vzorcih čč. sestre iz Maribora. So res krasne, seveda tudi drage; pa za oltar ni nič predragocenega.

Brezposelniki so postali v Kamniku že prava nadloga. Vse, kar ni pribito ali privito, proglašajo v smislu komunističnih načel za svoje in dejansko tudi takoj razlaste, t. j. ukradejo. Komaj čakamo odredbe banske uprave, ki bo vse vagabunde pognala v koncentracijske tabore.

Sejemska maša se je zopet vpeljala v farni cerkvi. Hvalevredno je od obč. uprave, da je obnovil za velike sejme to starodavno navado. Maša je ob 9. uri samo ob velikih sejmih.

Večja snaga v bližini cerkve bi se mogla zahtevati, če bi imeli v Kamniku kakšno javno stranišče. Celo v neki kmečki fari je obč. odbor sklenil nekaj takega, kako bi ne bilo potem bolj potrebno za mesto. — Tudi prostor ob cerkvi kliče po večji ureditvi, že radi lepote mesta samega.

»Šmarnice« so bile dobro obiskane, zlasti v frančiškanski cerkvi zvečer. Še bolje pa bi bilo, da bi se pokazala ljubezen do Marije v žrtvi evharistiji: to se pravi: da bi zjutraj žrtvovali malo spanja in prišli k sveti maši. Ljubezen ni sanjava in zgolj čustvena, ampak se kaže v žrtvi.

GROBLJE. V nedeljo, dne 24. maja dopoldne sta se pred našim Društvenim domom zbrali dve delavski skupini. Skupina JSZ v Jaršah je nameravala imeti članski sestanek, Podružnica ZZZ pa svoj ustanovni občni zbor. Dvorana je bila dovoljena Podružnici ZZZ. Nekateri člani jarške skupine JSZ so bili nejevoljni in očitali, da jim je predstojništvo Misijonišča šele prejšnji

gor. — Brž je skočil na kamen in hropeč sedel za nama. In tako smo sedeli tu gori vsi trije, med tem pa je bik pod nami divjal in sopihal.

Kar nas zopet hudo pogleda, nategne vrat in potisne svojo silno glavo ob kamnu navzgor, hoteč nas doseči z dolgim jezikom.

Nehote se umaknemo nazaj, med tem ko bik z neprijetnim sopihanjem liže mrzli kamen. — Ob tem pogledu mi nenadoma pride nekaj na misel; potegnem iz žepa nožič, ga odprem in rečem Maniju:

»Če je kak bik v hlevu divji, saj veš, mu vtaknejo železen obroč v nos. — Pravijo, da so potem biki popolnoma krotki. — Ali ne bi midva tako poskusila?«

»Toda midva nimava železnega obroča, Noni.«

»Res je. Pa jaz imam motvoz. Mogoče bi mu ga mogel privezati za nos.«

»Kako pa boš to napravil, Noni?«

»Naredim mu samo luknjo z nožem skozi nos in vtaknem skozi njo motvoz.«

Mani malo pomišlja. Potem me vzradoščen pogleda in reče:

dan zvečer, torej očitno prepozno odpovedalo dvorano. V resnici je bilo tako: Prejšnji dan zjutraj je g. superior Ocepek ugotovil, da sta padla dva nameravana sestanka na isti dan in isto uro. Takoj je napisal odpovedno pismo predsedniku jarške organizacije in ga odposlal po posebnem selu, ki je pismo odnesel v tovarno in osebno izročil predsedniku, ki je pismo takoj odprl in prebral (torej v soboto dopoldne!). Ali je bilo možno obvestiti članstvo ali ne, naj presodi delavstvo. Nam so povedali, da bi lahko. Povedali so pa tudi, da so se nekateri že v tovarni pogovarjali, da bo drugi dan v Grobljah »hec«. Za »hec« so se torej lahko obvestili. Ko so delavci zvedeli, kako je bilo s to zadevo, so upravičeno zamerali vodstvu. Delavstvo pač ne bo dopustilo, da bi se z njim počenjali »heci«. Vodstvu priporočamo zato več možatosti in značajnosti! S »heci« lahko delavstvu samo škodujejo.

Zveza združenih delavcev

Po par mesečnem obstoju Zveza združenih delavcev s svojo jasnostjo in načelnostjo osvaja v lepem številu delavska srca. Ideja, katero prešinja vso našo novo kat. delavsko strokovno organizacijo, zajema vedno večje število delavstva v skupno fronto slov. katoliškega delavstva.

Ustanovljenih je bilo že več krajevnih skupin, posebno v krajih kjer dosedaj ni bilo še nobene delavske strokovne organizacije. Prva skupina, kjer so delavci v večini že organizirani je bila ustanovljena dne 24. maja t. l. v Grobljah pri Domžalah.

Ustanovni občni zbor je potekel v taki prisrčnosti in enotnosti, da je moral vsak izmed udeležencev imeti vtis, da vlada v organizaciji Zveze združenih delavcev res prava linija, ki ne dopušča nobenih slepomí-

»Mislim, Noni, da si pravo zadel. Res prav dobra misel je to.«

Privlečem torej motvoz iz žepa. — Potem ležem podolž na kamen in poprosim Manija, naj me drži za noge, da ne zdrsnem proti zveri.

Čakal sem torej v tem položaju, kdaj bo bik zopet stegnil svojo veliko glavo gor k meni. — Odprt nož sem držal v desnici, motvoz v levici. — Hotel sem mu poskusiti prebosti luknjo skozi tenko kožo, ki loči obe nozdrvi in potem naglo skozi pretakniti motvoz. — Upal sem, da bom potem veliko žival tako dolgo držal, da bo Mani imel dovolj časa, da pride do konja. — Dalje za zdaj moje misli niso segale.

Čakal sem torej na ugodno priliko, da izvedem načrt.

A ni mi bilo treba dolgo čakati, kajti bik je kmalu zopet začel lizati kamen. Pri tem se je stegnil do mesta, kjer sem bil jaz z motvozom in nožem.

Veliki trenutek je prišel.

»Drži me za noge, Mani!« zakličem. Mani me je držal z vsemi močmi.

šenj na levo in desno ali kako hlapčevanje marksizmu ali komurkoli. Po otvoritvi občnega zbora je zastopnik centrale tov. Preželj France v svojem govoru orisal potrebo, pomen in moč strokovne organizacije, dalje je posebno podčrtal, kdo vlada danes prav za prav svet in kje je naša rešitev. H koncu je pozval vse članstvo ZZZ, da naj pomaga organizaciji realizirati bistvo okrožnice »Quadragesimo anno«, in da naj marksizmu in materijalizmu napove odločen boj, ki naj traja, dokler ne bo strt največji sovražnik našega dela in naše ideje. Nato je obrazložil društvena pravila, ki urejajo v kakšnem okviru se more vršiti delo delavske strokovne organizacije. Pred volitvami je misijonar Godina, kot podporni član ZZZ, občnemu zboru v daljšem referatu povedal zgodovino in prave vzroke ustanovitve ZZZ, odgovoril je na vse očitke, ki jih nasprotniki raznašajo o naši organizaciji. Povedal je v krepkih besedah kje naj pelje naša pot in kje so tiste strmine in krtine, ob katere se spotikajo voditelji nasprotnih organizacij. Pri volitvah je bil izvoljen soglasno predlagani odbor. Pri predlogih je bil sprejet soglasen sklep glede obvezne naročbe »Delavske fronte«, glede širjenja organizacije in glede tvarine prvega širšega sestanka.

Podružnica ZZZ v Grobljah. (Iz odborove seje z dne 11. junija.) Sklep ustanovnega občnega zbora, da bodi vsak član tudi naročnik Delavske fronte, je razumeti tako, da če sta n. pr. dva družinska člana, ki živita skupaj v isti družini, člana organizacije, zadostuje, da je samo eden naročnik lista. (Članarina znaša mesečno 3 Din, naročnina za Delavsko fronto pa 2 Din.) — Sprejeti so bili v Podružnico člani, ki so se v zadnjem času priglasili za vstop. — Rešili so se dopisi, ki so dospeli v zadnjih dneh. — Odborniki so poročali o dobrem

Z levico torej zgrabim ogromnega bika za nosnice kolikor moči krepko, prav tako kakor sem tolikrat gledal delati pastirje, če so hoteli pogledati živalim v gobec.

Čudno, čeprav so bile moje moči šibke, se mi je posrečilo obdržati bika nekaj trenutkov. — Več mi ni bilo treba, kajti že sem mu zabodel ostri nož v nos, od ene nosnice do druge...

Ker se je ranjena žival siloma zgani, sem vrezal mnogo bolj na široko nego sem hotel. Razen tega sem se urezal tudi v en prst leve roke.

Od bolečin bik zarjove in se mi strga. Kri mu je lila z nosa. Vzpne se enkrat, dvakrat kot divji konj, se obrne in zbeži, kolikor mu je dala bežati lesena klada, besen navzdol proti jugovzhodu.

Vse to se je zgodilo v teku komaj desetih sekund. — Motvoza mu nisem mogel navezati; če to izvzamemo, se mi je pa načrt posrečil mnogo bolje kot sem upal.

Bika ni bilo več. Tekel je naprej, dokler ni zginil za bližnjim hribcem. Fidel je dirjal za njim in ga zasledoval kot besen.

sprejemu organizacije povsod, kjer je bilo razloženo, kaj je ZZZ in kakšne uspehe bo lahko dosegla. — Zvedeli smo za slučaj, da je nekdo člana ZZZ strašil z grožnjami. Z ozirom na to objavljamo: Vsak najmanjši tovrstni slučaj naj se nam takoj sporoči! ZZZ bo takoj in odločno nastopila proti vsakemu, ki bi na kakršenkoli način kratil pravice njenega članstva. V ta namen bo porabila vsa učinkovita sredstva, ki jih ima najmanj toliko kot vsako drugo tovrstno zastopstvo. Važnejše slučaje objavimo tudi v Našem listu in Delavski fronti!

KATOLIŠKA AKCIJA FANTOV

KAMNIŠKE IN MORAVŠKE
DEKANJE V GROBLJAH
10. maja 1936

Majski sestanek fantov KA se je vršil v nedeljo, dne 10. maja in sta prišla na sestanek 102 fanta in sledečih župnij: Vodice 16, Komenda 4, Tunjice 4, Mekinje 1, Kamnik 4, Homec 11, Dob 18, Ihan 11, Domžale 12, Mengeš 10, Moravče 6, Brdo 5.

Gosp. Ivan Martelanec, urednik »Kresa« je govoril o letošnjih dveh velikih slovenskih prireditvah, to je o Slomšekovih dneh v Mariboru (28. in 29. junija) in o stiških dnevih (15. in 16. avgusta).

JUNIJSKI SESTANEK KA V NEDELJO, DNE 21. JUNIJA!

Na sestanek pridite vsi. Pripeljite s seboj vse tiste, ki se nameravajo udeležiti kolesarskega pohoda v Maribor na Slomšekove dneve! Dostop zato na ta sestanek izjemoma brez vstopnic! Sestanek se vrši kakor navadno ob 7 v Društvenem domu v Grobljah.

Brez besedice skočiva z Manijem s kamna. Držala sva se za roke in tekla, kolikor so naju nesle noge, proti visokemu pobočju, kjer sem bil pustil konja. Kmalu sva bila tam.

Kakor da bi se mi gora odvalila od srca! Mali Mani se je čutil nenadoma tako srečnega, da je od veselja žarel, pritisnil si je roko ob prsi in vzkliknil:

»Kako sem vesel, Noni! O Bog, kako sem vesel...! Ali ni to čudovita sreča...!« In čez nekaj časa je nadaljeval: »Kaj misliš, Noni, ali ne bi zahvalila Boga, da sva rešena hude zveri?«

»Res, prav maš Mani. Jaz tudi mislim, da dajva.«

Zato takoj poklekneva in zahvaliva Boga, da naju je rešil.

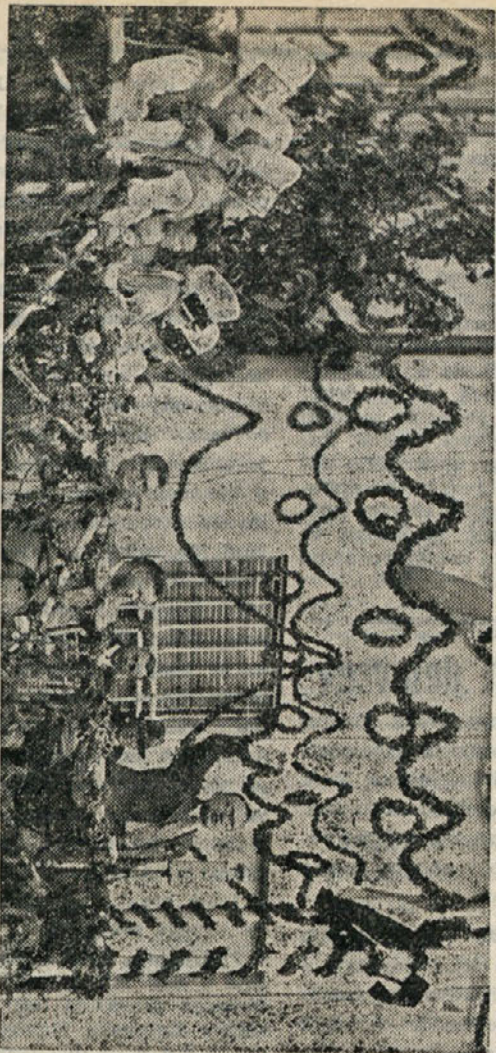
Te navade, da se ob nenavadnih dogodkih obrneva k Bogu, sva se naučila od matere.

Bila sva zmučena in lačna, in pozno je že bilo. Skočiva torej brž na konja in zdirjava nazaj navzdol.

Ko sva bila blizu nevarnega prepada, začne Fidel nenadoma renčati. Konj postane nemiren, nastavlja ušesa in obstane... (Dalje.)

Slovenski tabor v Mengšu, dne 7. 6. 1936

V nedeljo, dne 7. junija se je vršil v Mengšu slovenski tabor, kakor jih slovenska zgodovina pomni le malo. V Mengšu pa se čisto gotovo ni bilo nikdar toliko ljudstva zbranega kakor to nedeljo in čeprav je Mengšer star preko 1000 let. Kakor so cenili resni in vajeni centlici množic, je bilo na glavnem trgu in dohodnih cestah, kjer se je vršil tabor, najmanj 18.000 slovenskega naroda. — Namen tabora je bil v prvi vrsti proslava 60-letnice slovenskega voditelja dr. Antona Korosca, ki so jih pred štirimi leti nameravala prirediti naša prosvetna društva kot kulturno prireditve, pa je bilo s silo zatrto. V toliko, kolikor je tudi ta tabor bil tovrstna kulturna prireditev, ga omenja Nas list (kot politično manifestacijo so tabor opisali politični listi, izide pa tudi brošura, v kateri bodo opisani dogodki iz leta 1832, in točen opis letosnjega tabora). Tabora so se udeležili Gorenjci od Ljubljane do planin in od Kranja do štajerske meje.

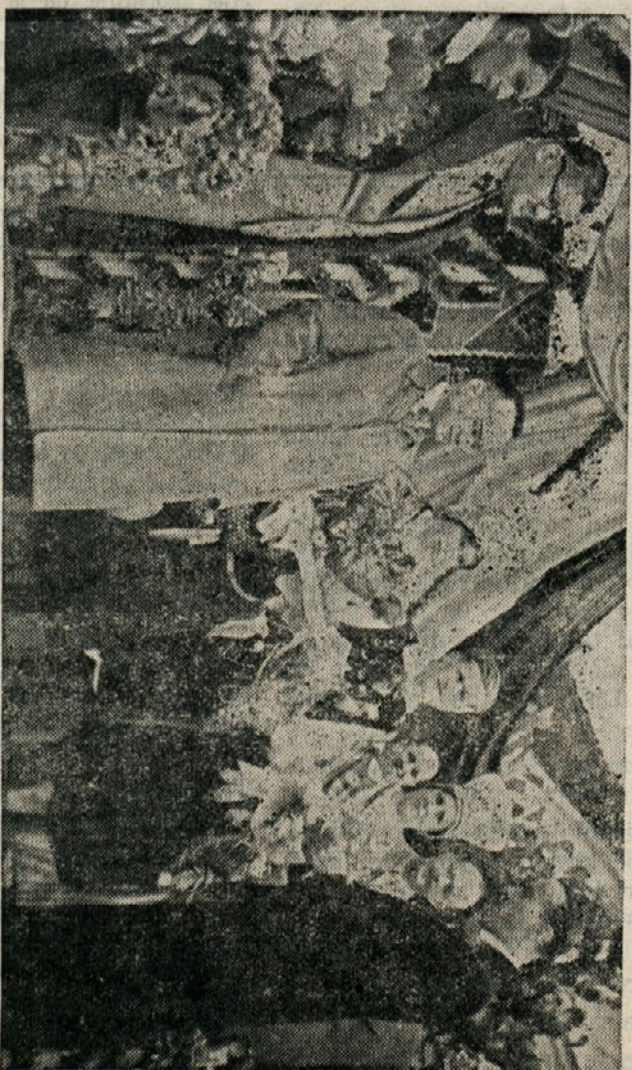
Minister dr. Milha Krek govori.

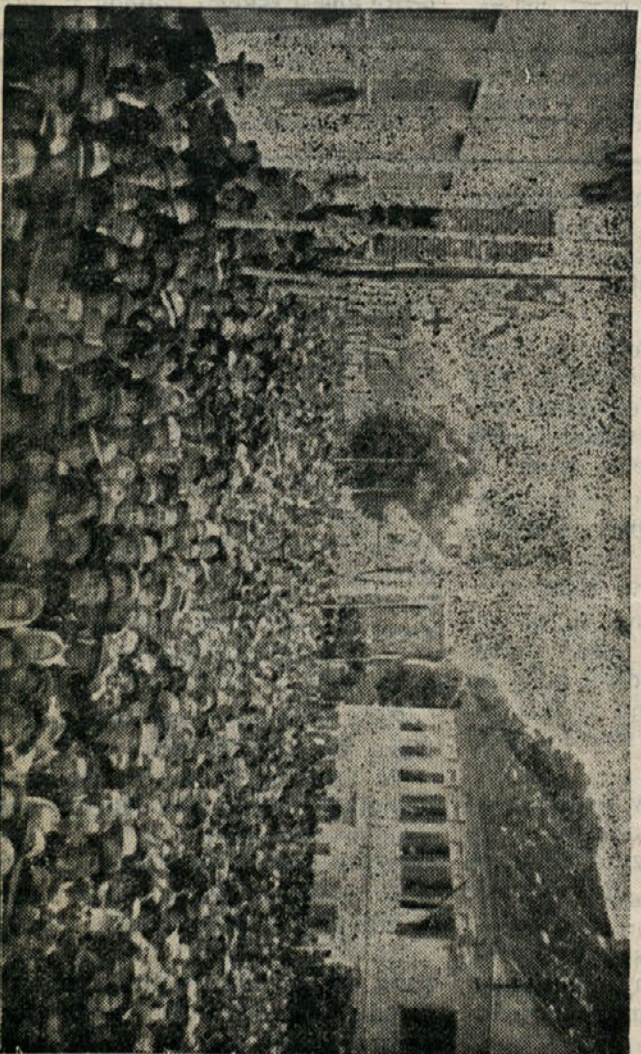
Množice pred tribuno.

Pršli so pa na tabor: minister dr. M. Krek, minister dr. M. Kozulj, ban dr. Marko Natlačen, načelnik ministrstva pravde dr. Jovanović, predsednik apelacijskega sodišča v Ljubljani dr. Golia, okrajni glavar iz Kamnika Kosi, mariborski podžupan Fr. Zanot, predsednik kluba JRZ ljublj. obč. sveta dr. Kamušič, član glavnega odbora JRZ v Beogradu Simodej in mnogi drugi.

Mengšani so starodavni Mengšer kar najlepše okrasili in nadvse prijazno sprejeli vse udeležence. Bil je vzoren red in silno navdušenje, ki so ga odnesli na domove vsi taborjani.

župan Gregorc pozdravlja ministra dr. Kreka in ministra dr. Kozulja.

Množice v smeri proti Trzinu.

OTROŠKI KOTIČEK

Piše striček Podgorski
p. Stahovica pri Kamniku.

VSEM OBHAJANCEM!

Vam vsem, ki ste bili letos pri prvem sv. obhajilu, pa tudi tistim, ki že leta in leta hodite k Gospodovi mizi, so namenjene te vrstice. Slišali ste, kako z veseljem je angelski mladenič sv. Alojzij pristopal k sv. obhajilu. Kaj pravite, zakaj to govorjenje o vašem vzorniku tolikokrat ponavljamo? Ali mar ne zato, da bi tudi med nami rastle angelski mladeniči in njim podobne deklice? Kako je pač prišel sv. Alojzij do naziva »angelski mladenič«? Ali ne ravno zato, ker se je hranil z angelskim hruhom? Brez Jezusa bi sv. Alojzij nikdar ne bil postal vaš in vsega sveta mladinski vzornik. Saj veste, kako je dejal Jezus sam apostolom pri zadnji večerji. Jaz sem vinska trta, vi mladike. Mladika more roditi svoj sad, le dokler je na trti. Prav tako moremo tudi mi le v družbi z Jezusom postati in ostati dobri.

Ljubi moji nečaki in nečakinje! Z urnimi koraki se bližamo pomenljivi obletnici evharističnega kongresa, ki se je vršil lani v Ljubljani. Tudi mnogi izmed vas ste pohiteli tiste dni v Ljubljano k Jezusu. In vsi, ki ste bili tam, ste se vrnili iz Ljubljane z eno besedo: »Lepo je bilo!« Da, lepo je bilo. Pa ne pozabite, da je pri Jezusu vedno lepo in da drugače biti ne more in ne sme. Ali se še spominjate, s kakšnim ognjem ste tiste dni peli: »Kristus zmaguj, Kristus kralju!« Ali vam še kraljuje? Ali še nad vami gospoduje in vlada? Ali ste mu morali že odpovedati zvestobo? To bi bilo hudo in strašno. Morebiti ste samo malo opešali v zvestobi. To bi bil vsaj umljivo. Šaj veste, kako smo ljudje omahljivi in nestanovitni. Zato mu pa zdaj ob obletnici spet s prisego potrdimo svojo ljubezen, kakor nas k temu lepo vspodbuja naša pesem in spet svoja mlada srca Jezusu izročimo.

Ne samo na kastiljonskem gradu, tudi na naši lepi slovenski zemlji morajo rasti Alojziji in Alojzije, ne samo po imenu, ampak tudi po življenju, mišljenju in delovanju. Angelskih mladeničev in deklic hoče imeti naš Bog, potrebuje jih pa tudi naša domovina.

SV. ALOJZIJ

Saj vem, da skoro ne smem mimo vašega vzornika. Toda kaj naj bi vam povedal o njem? Če bi vam hotel samo nekaj malega povedati, bi narastla moja beseda v celo knjigo. Zato se je vaš striček odločil, da izlušči iz bogastva njegovega življenja samo en droben biserček. Pa bo ta toliko lepši, da boste imeli z njim svoje veselje.

Milanski nadškof sv. Karel Boromejski je hodil po župnijah svoje nadškofije in je prišel tudi v rojstni kraj sv. Alojzija. Alojzij ga je šel v imenu svojih domačih v župnišče pozdravit. Visoki cerkveni učenik se je spustil v pogovor z mladim Alojzijem. Pri tej priliki mu je Alojzij zaupal, da še ni bil pri prvem sv. obhajilu. Nadškof sam je začel mladeniča pripravljati na to imenitno opravilo in dne 22. julija l. 1580. mu je prvič podelil evharističnega Jezusa. Svetnik je obhajal svetnika. Od tistega dne je postal Jezus v najsvetejšem zakramentu središče in žarišče vsega njegovega življenja. Zelo pogostoma je prejemal sv. obhajilo. Dan vsakega sv. obhajila je bil za Alojzija dan nepopisne sreče in največjega veselja. Ali je potem kaj čudnega, če je tudi umrl v osmini sv. Rešnjega Telesa leta 1591?

V MARIBIR!

Da! V Maribor nas vabijo. Saj bi radi šli, pa smo daleč, tako daleč od Maribora. In vaše denarnice tako slabotne in suhotne. Res skoro ne moremo iti. Toda če ne moremo v resnici tja v mesto našega Slomškega, moramo pa vsaj v duhu in hrepeneju biti združeni s tisoči tiste mladine, ki se bo dne 21. junija zbirala tam na Slomškovem grobu. Doma pristopite tistega dne v največjem številu k Gospodovi mizi. Enega srca in enega duha prosimo vsi Boga naj nam kmalu to milost poda, da bomo smeli božjega služabnika Slomškega častiti na naših oltarjih.

Vsi otroci bodite na Alojzijeve dan enih misli, enih želja. Slomšek — svetnik!

JANKO JANKOVIČ

To je bilo še v tistih dneh, ko je vaš striček trgal hlačke po šolskih klopeh. Z njim vred jih je trgal tudi Janko Jankovič, kateremu so rekli tudi Janko Lenuhovič. Striček sam ne ve, kako bi ga vam pravilno popisal. Pisal se je res Jankovič, malo je bil gotovo tudi Lenuhovič, včasih pa tudi Nerodovič. Njegova čitanka je bila vsa v cvetju. Kdor se je v njej samo malo spoznal, je bil že velik umetnik in učenjak. Janko se v njej ni spoznal ne znotraj, ne zunaj. Zgodilo se je, da je pozabil svojo knjigo v šoli. S črkami, katerih seveda ni pisala Jankova roka, je bilo črno na belem zapisano, da je lastnik te knjige neki Janko Jankovič. Pokazali so čitanko Janku Jankoviču, a Janko je odločno trdil, da ta knjiga ni njegova. Ali ga je bilo sram njegove cvetoče zunanosti, ali je res ni poznal, o tem se danes ne bomo pripravili. Resnica

je, da je Janko svojo čitanko zatajil in odločno trdil, da jo je pozabil doma.

»Janko, veš kaj? Kar lepo svoj klobuček vzemi in pojdi domov po svojo čitanko. V pol ure pa moraš biti nazaj!«

»Bom!«

Veselo je poiskal svoj klobuček in šel na iskanje svoje lepe čitanke. Čez pol ure se je srečno vrnil.

»No, kje imaš čitanko?«

»Saj je mama niso mogli najti.«

»Kaj pa ti? Ali je ti nisi nič iskal?«

»Seveda sem jo. Pa ker je mama niso mogli najti, je tudi jaz nisem mogel.«

»Torej bo nazadnje le ta-le tvoja.«

»Ne vem.«

Janko jo je opazoval z dvomljivim očesom.

»Na, le vzemi jo, saj je ta tvoja.«

Pa je dečko še dvomil. Če bi mu bil kdo novo ponudil, morebiti bi jo bil raje vzela. Tako »cvetje« zatajiti, — hm! — kdo bi ga ne?

Morebiti vas zanimajo njegovi zvezki. Črke ni bilo v njih nobene. Pacek pa, oh te zalege pa kar na debelo! In kakšnih! In pa črte, daljše in krajše, ravne in vijugaste, tenke in debele: vsega na izbero!

Pa kako je znal Janko Jankovič računati! Številke ni poznal nobene. Prav za prav je ni hotel poznati. Kakor bi se mu za malo zdelo, da se mora on s takim drobižem ukvarjati.

»Če znese vaša kura osem jajec, pa jih mama šest proda, koliko jih bo še ostalo?« je bil vprašan v šoli.

»Veliko ne več,« se je glasil odgovor mladega modrijana.

Ali pa: »Ti imaš šest jabolk, pa ti jih oče da še sedem, koliko bi jih imel potem?«

»Potem bi jih bilo za nekaj časa kar dosti,« se je odrezal vrli računar.

Zato ni čudno, če je moral večkrat slišati, da bo ostal v prvem razredu za seme. Za seme! Pa kakšno bo to seme? Nič prida ne bo...

Kaj pravite, ali je tudi med stričkovimi nečaki kakšen Janko Jankovič? Striček bi ga seveda ne bil prav preveč vesel.

LENUHI POTEPUHI

Beži, beži, o lenoba!

k tebi v družbo jaz ne grem,
ti si mladih let grdoba,
trdno se ti odpovem.

Vse lenivke in lenuhe
strgan čaka vse rokav,
potepenke, potepuhe
glad po svetu bode gnal.

Dobre glave, pridne roke
dober oče rad ima,
pridne ljubi Bog otroke
in jim dobro srečo da.

Prava sreča pa lenuha
rada hitro zapusti,
priden šolar dosti kruha
si za starost oskrbi.

A. M. Slomšek.

STRICKOVA POŠTA

Rosalnikom: Pa bi striček res rad prišel gledat novo bandero. To bo lepo na praznik sv. Rešnjega Telesa ali naslednjo nedeljo, ko ga boste nesli k procesiji. Samo ko bi striček ne bil tako strašno star!

Minka Kovač: Prav z veseljem te je striček sprejel med svoje. Le še večkrat se ga spomni in mu piši. Pisanja svojih nečakov in nečakinj striček zelo rad bere. Takrat še starosti kar nič ne čuti. Mlad postane med mladimi.

Vsem: Striček vam je namenil pokazati Slomškega v eni njegovih pesmi. Rad bi striček vedel, kako kaj Slomškega poznate. Ali ste brali vsi njegov življenjepis, kate-rega nam je poslala Mohorjeva družba?

UGANKE

p
e v t
s
c s a
o a p j t s c
l k e u u v š v v a r
a a ž r e a j n c
s s o a i v s z j
e e r i e o j
n v l e r
o e s
r

V tem srcu uredite črke v lep red, pa boste dobili začetek znane in za ta mesec primerne slovenske cerkvene pesmi. Pravilno rešene uganke pošljite na naslov vašega strička. Vam v radost in v veselje sporočim, da bo poslej vsak mesec eden izmed rešilcev izžreban in bo dobil za svoj trud primerno nagradico. Zato se pa reševanja še v večjem številu udeležujte.

Pri žrebanju vsem kar največjo srečo želi vaš striček.

REŠITEV

ugank v 5. štev. Našega lista

Ljubi maj, krasni maj, konec zime je sedaj.

Pravilno so uganko rešili: Rosalnik Mihaela, Jernej in Hinko v šenkovem turnu, Aleš Ciril v Krtini, Kovač Minka na Studencu pri Dobu.

Gosp. Žreb, ki smo ga te dni srečno našli, je prisodil nagrado Rosalnik Jerneju iz šenkovega turna.

Črtice iz zgodovine Špitaliča

Sestavlil župnik Žust Ign.

V tem spisu obrazložim cenjenim čitateljem, kako je Špitalič postal samostojna duhovnija in kateri dušni pastirji so tu delovali. Veliko je bilo Kamničanov.

Špitalič se je l. 1584. ločil od matere fare v Kamniku (24 km) s Šmartnom vred. Prej podružnica Kamnika, je postal zdaj podružnica Šmartna (13 km). Od Šmartna pa se je osamosvojil šele 200 let pozneje, ko so namreč »Špitalci dali zavezo za oskrbo svoje duhovnije in njenega vikarja.

Vikar Šmartinski g. Paglovec je hotel odstopiti »Špitalsko« zgor. tuhinjskemu vikarjatu in mu je že faktično prepustil dobrote in bremena na Špitaliskem. Že l. 1711. je ta vodil matrike za Špitalič. G. Paglovec je odločil 1200 gld. kapitala, da bi se v Zgor. Tuhinju ustanovila kaplanija. Pa vsled zaprek se to ni zgodilo. A Paglovec ni opustil misli, da je treba Špitalcem pomagati do lastne duhovnije. Pogodil se je z njimi, da bi tudi sami kaj prispevali, odstopil je svojo biro po Špitaliskem, volil celo 1700 gld. za samostojno duhovnijo v Špitaliču. Vendar je ostalo vse pri starem in zgor. tuhinjski duhovniki so v imenu Šmartinskega vikarja še dalje vršili pastirstvo po Špitaliskem.

Po dolgem prizadevanju pa so 27. aprila 1762 dali Špitalci zavezo (reverz) in duhovnija se jim je potrdila pod imenom vikarijat.

Dušni pastirji.

A. Ekspoziti — kurati:

1. Matija Dimic, župnik zgor. tuhinjski in obenem oskrbnik Špitalski 1711—30 na podlagi pogodbe. Kamničan. Njemu so bili v pomoč: Jožef Fröhlich 1721, Jurij Fabijan 1723, Jurij Milač 1725—26, vsi pomočniki Šmartinski. Ignacij Irlich 1726, Jožef Hočevar 1727, Mihael Schaffer 1729, vsi pomočniki zgor. tuhinjski.

2. Anton Žerovnik, župnik zgor. tuhinjski in obenem oskrbnik špitališki 1730—1714. Železnikar. Pred njim pa tri mesece tamošnji upravitelj Jožef Hočevar, Kamničan. Žerovniku v pomoč so bili: Anton Rambouk 1737, Bernard Götzl 1739, Mihael Petrič 1741, vsi pomočniki Šmartinski. Mihael Terboll 1731—32, Jožef Karol Gladik 1738 in Matija Žagar 1740, vsi pomočniki zgor. tuhinjski.

3. Jožef Bazil (Wasseil), ekspozit (podvikar) v Špitaliču 1741—44. Tolminec iz Cerčna. Poslal ga je g. Paglovec. Stanoval je v sobi nad mežnarijo. Ker pa razmere še niso bile urejene, je odšel za kaplana v Šmartno in Špitalič je bil prazen. L. 1751. je bil kurat v Mekinjah.

Špitališka grajščina je imela v letih 1730—56 svoje hišne duhovnike, ki so bili učitelji za grajsko mladež. Tudi ti so mnogo pomagali v dušnem pastirstvu. Taki so bili: Mihael Wally, Matej Projič, Filip Jakob Čepon, Janez Kmetič (Pauer) in Jožef Bacin (Wazin).

4. Jožef Kepec, župnik zgor. tuhinjski in obenem oskrbnik špitališki 1744 do 1762. Cerkljanec pri Kranju. Pod njim so bili sledeči kurati:

5. Leopold pl. Hohenwart, kurat 1748. Najbrže kak sorodnik grajščakov špitaliških.

6. Dizma Irlich, kurat - ekspozit v Špitaliču 1756, odšel v Dob. Kamničan. Pozneje zopet v Špitaliču kot župni vikar.

7. Pavel Türk, kurat-ekspozit v Špitaliču 1757. Rojen na Loki in tuhinjski dolini. Bil je tudi grajski duhovnik. Pozneje župnik v Zgor. Tuhinju.

8. Matija Okorn, kurat v Špitaliču 1759—61. Kranjec.

B. Vikarji:

9. Anton Cergol (Zergoll), župni vikar v Špitaliču 1762—65. Kamničan. Svet duhovnik. Umrl je kot župnik v Nevljah.

10. Dizma Irlich, župni vikar tu 1765—83. Kamničan. Bil je tu že kot kurat-ekspozit 1756. Čudovito svet mož. Anton Paglar, pomočnik tu 1768 do 1769, odšel na Bled, kjer je bil doma.

(Dalje prihodnjič.)

Pojdite

**v novo pomlad
v novi obleki,
ki jo izberete v veliki
zalogi manufakture,
v trgovini**

**Jos. Senica,
Domžale
podr. Moste,
Moravče, Sneberje**

Ako potrebujete

DOBRE PEČI
in štedilnike

oglasite se

pri **Franč Kosmaču**

(cesta na Moste)

v **VELIKEM MENGŠU**

Dobite najboljše in najcenejše peči, izdelane od strokovnjakov, zato brez konkurence v delu in ceni. — Proti jamstvu tudi na odplačila.

HRANILNICA IN POSOJILNICA

V KAMNIKU

registr. zadruga z neomejeno zavezo
(Šutna št. 22 - v lastni hiši)

Nove vloge, prosto plačljive, obrestuje po 3%, vezane po dogovoru.

Jamstvo presega večkratno vrednost vseh ulog.